

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE
TARTOZÓ SZÖVETKEZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ HIVATAL
KOLozsvár, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kisgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelfüggyelő bizottság felfüggyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

Dry--Farming.

Még mindnyájunknak élénk emlékezetében van az a mozgalom, amelyet fenti cím alatt még a háboru előtti időben indítottak a csapadék szegény vidékek megfelelő mezőgazdasági művelése érdekében. A két angol szó „száraz művelés”-t jelent és jelzője azoknak a különböző eljárásoknak, amelyeket a csapadék szegény vagy rossz csapadék eloszlású vidékek a lehető legnagyobb termés elérésére bevezettek. Annak idején mikor ez a mozgalom felvetődött mi erdélyiek azzal a gondolattal fogadtuk az egész kérdést, hogy erre szüksége lehet azoknak a vidékeknek, amelyek csapadékban nagyon szegények, minálunk azonban fölösleges; úgy látszik sajnos, hogy azóta a helyzet lényegesen megváltozott, most már a második olyan őszt érjük meg, amelynek szárazsága következtében a megfelelő őszi bemunkálás lehetetlenné vált, az évi csapadék mennyiség állandóan fokozatosan csökken és legnagyobb kalamitást emellett a csapadék eloszlásnak folytonos rosszabbodása képezi.

Az így megváltozott csapadék-viszonyok szükségessé teszik, hogy most újra fölvegyük a csapadék szegény vidékeken alkalmazott eljárások kérdését és újra foglalkozunk a Dry-Farminggal.

Ezen eljárások lényege a következő három pontban foglalható össze:

1. A légköri lecsapódásokból eredő nedvesség lehető legnagyobb részének elraktározása.

2. A talajnedvesség konzerválása az elpárolgás megakadályozása.

3. Az altalaj nedvességének fölvezetése abba a rétegbe, ahol a magvak, vagy a növény gyökerei helyet foglalnak.

Az első pontban felemlített cél azaz a légköri csapadéknak a talajban való elraktározása a talajművelés megfelelő irányításával érhető el; eszköze ennek az, hogy igyekezzünk a talajfelületünknek minél vastagabb rétegét művelés által olyan állapotba hozni, hogy az a lehulló légköri csapadék befogadására alkalmassá váljon. Ennek legalkalmasabb módja a feltalaj minél szélesebb rétegben való felporhanyítása a csapadékdús évszakok elején. Klimatikus viszonyaink mellett legtöbb csapadékra tél és tavasz elő folyamán számíthatunk, tehát legalkalmasabb eszköze lesz a száraz időjárás ellen való védekezésünknek az őszi mélyszántások minél

nagyobb arányban való elvégzése, ezzel a tél és tavasz folyamán lehulló nedvességnek utat adunk a talaj belsejében, azt uyszólván elraktározzuk.

A további munka a szárazság ellen való védekezésben az így elraktározott nedvesség konzerválása, illetőleg az elpárolgás megakadályozása, ennek eszköze a talaj összeüledésének és ezzel a nedvesség felszivárgását elősegítő hajszálcövek képződésének megakadályozása azáltal, hogy a talaj felszínes rétegét porhanyó állapotban tarjuk. A dúslevelű növényzettel borított talaj a beárnyékolás következtében általánosságban kevés vizet párologtat el, annál nagyobb a víz elpárolgása a növények által nem borított, vagy pedig lenyírt növényzet mellett, ilyen esetben tehát csak úgy végzünk teljes munkát, ha a télen elraktározott nedvesség felszivódását és elpárolgását felszínes szántással, boronálással, kapálással stb. meggátoljuk. A minél sűrűbben való talajfelszín porhanyítás ezt a célt szolgálja, erre boronát, kézi vagy lókapákat, egyszóval a talajporhanyító eszközök egész sorozatát használhatjuk. A Dry-Farming mozgalommal egyidejűleg Gampbell talajművelő eszközei között hozták be annak idején Amerikából a legideálisabb talajfelszín porhanyítót a tárcsás boronát, amelyet gazdaközönségünk általánosan ismer és szívesen használ.

A mi klimatikus viszonyaink mellett a szárazság ellen való védekezésnek egyik legfontosabb eszközét képezi, ezzel kapcsolatban a tarlóknak aratás után közvetlenül való felszínes porhanyítása; miután az utóbbi évek rossz csapadék eloszlása éppen abban mutatkozott, hogy az őszi vetési idő alatt alig esett valami eső, éppen ezáltal segítünk magunkon ha a nyárvégi nagy meleg idején megakadályozni igyekezzünk a talajban levő nedvesség elpárolgását, hogy így az őszi vetés idején a beálló őszi szárazság zavart ne okozzon. Ennek az aratás után való közvetlen sekély tarló buktatás vagy a tarlóknak fölboronálása illetőleg tárcsázása a legegyszerűbb és legkönnyebb keresztül vihető módja.

Nem tudjuk tehát a megváltozott csapadék-viszonyok között elég nyomatékosan ajánlani gazdatársainknak, hogy a tarlóbuktatás idejében való elvégzését el ne mulasszák.

Ott ahol az őszi vetemények ugar után következnek a fögőban az ugar megfelelő meg-

munkálása kell hogy a gazda kezében eszköz legyen a szárazság ellen való védekezésben itt is a talaj őszi mély művelése ezzel az eső és hó elraktározása és az időnként való felszínes porhanyítás a célra vezető eljárás. Természetesen ott ahol az ugar egész nyáron át legelő gyanánt szolgál és a természetes összeüledéshez még a legelő állatok által való összetaposás járul aligha fog lehetni a szárazság ellen sikeresen védekezni, itt legfeljebb arra szorítkozhatik a gazda, hogy a nyári ugarlást minél előbbre igyekszik tenni, hogy így a tavasz utolján vagy nyár elején hulló csapadékot is megmenthesse és a talaj összeüledésének meggátolására az őszi vetés idejéig különös gondot fordít.

A harmadik cél elérése a talaj összetömítésére szolgáló specialis hengerek alkalmaztatnak, amelyek közül leggyakoribb a Gampbellféle gyűrűs henger, ennek segítségével a talajt összetömíthetjük anélkül, hogy amint az a rendes sima hengereknél történik, a talaj felszínes részét is túlságosan megnyomjuk és ezzel a felszíni kéreg létrejöttét előidézzük. Az így tömített feltalaj hajszálcövei fölvezetik a mélyben levő talajnedvességet a legfelsőbb rétegbe, oda ahol a magvak illetőleg a kultur növények gyökerei helyet foglalnak.

Mint a mi viszonyainknak leginkább megfelelő Dry-Farming eljárást az őszi szántásoknak időszertől jó elvégzését és a fenti szempontok mellett végzett talajporhanyítást ajánlhatjuk elsősorban a szárazság elleni védekezés céljára a gazdaközönség figyelmébe.

Hirsch Ödön meghalt.

Hirsch Ödön egyetünk igazgató-választmányi tagja, nagyiparos és földbirtokos Kolozsvárt 55 éves korában elhunyt.

Hirsch Ödön Erdély közigazdasági életünknek egyik legmarkánsabb alakja volt, nemcsak az ipari és kereskedelmi téren, ahol tevékenységének tulnyomó részét kifejtette, hanem a mezőgazdaság terén is igen jelentős szerepet töltött be. Előke volt a Szeszgyárosok Országos Szövetségének és a Mezőgazdasági Banknak, Kolozsvár város egyik legelső virilistája volt, a Gazdák Biztosító Intézete r' t-nak igazgatósági tagja s ezenkívül számos pénzügyi intézménynél vezető állást töltött be. Mint szeszgyár tulajdonos és a romániai szesz-

Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Elfogad tűz, jég élet, betörés és lopás, baleset, szavatossági, kiházasítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Fiókigazgatóság Románia részére Aradon.

Vezérképviselőségek:
Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron Nagyváradon és M. vásárhelyen.

piac egyik vezető faktora élénk tevékenységet fejtett ki a szeszipari gazdaságok érdekének megfelelő helyen való képviselésében és a föld-reformmal kapcsolatosan megindított akciónak egyik vezérembere volt.

Halála nagy veszteséget jelent egyletünkre nézve is. Temetésén az elnökség útján az Erdélyi Gazdasági Egylet is képviseltette magát.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet szakosztályainak ügyrendje.

Lapunk múlt számában írtunk arról, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülésében megállapította a kebelében működő szakosztályok ügyrendjét.

Alábbiakban közöljük az összes szakosztályokra érvényes általános jellegű részét az ügyrendnek; közlésünk végén fog az egyes szakosztályok különböző céljait tartalmazó rész következni.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet szakosztályának ügyrendje.

I. A szakosztály címe, pecsétje és viszonya az Erdélyi Gazdasági Egyletnek.

1. §. A szakosztály címe: „Erdélyi Gazdasági Egylet .....szakosztálya.” Pecsétjének szövege: 3. Székhelye: az E. G. Egylet székhelye Kolozsvár.

2. §. A szakosztály állandó jellegű bizottsága az egyletnek. Véleményt ad az igazgató-választmányának a hozzá áttett ügyekben. Kezdeményező indítványokat tesz.

3. §. A szakosztály jegyzőkönyvei, hitelesítve a szakosztály elnöke által, mindig bemutatandók az igazgató-választmányának s az azokban foglalt határozatok minden esetben és bármely irányban csak az igazgató-választmány jóváhagyása után — és az által végrehajtva — érvényesülhetnek.

III. A szakosztály anyagi ügyei.

6. §. A szakosztály ügyének szolgálatára teendő esetleges alapítványok, vagy nyújtandó adományok az egylet pénztárában külön számlán kezeltetnek, azok a szakosztály tulajdonát képezik, azokat a szakosztály rendeltetésük szerint használja fel.

IV. A szakosztály tagjai.

7. §. A szakosztálynak tagja lehet az E. G. E. igazgató-választmányának által besorolt tagot beválasztott, elismert szakférfiak, minden érdeklődő gazdasági egyleti tag. A szakosztály tagjait a szakosztályi ülés veszi fel. A tagokat a szakosztályi előadó tartja nyilván. A szakosztálynak hivatalból tagja az egyesületi elnökség és titkár.

8. §. A szakosztály ülésein minden szakosztályi tagnak megjelenési, tanácskozási és szavazati joga van. A szavazati jog csak személyesen gyakorolható. Testületek, jogi személyek e jogukat egy állandó megbízott útján gyakorolják.

9. §. Mindennemű anyagi előnyben, avagy kedvezményben, melyet a szakosztály hatóságoktól, testületektől esetleg szerez, minden szakosztályi tag egyaránt részesül.

10. §. A választás, megbízás útján, vagy máskülönben elvállalt kötelezettségek és teendők a tagok részéről híven és lelkiismeretesen tel-

jesítendők. Kítűzött céljaink elérése érdekében minden tag legjobb tudásával tartozik támogatni a szakosztályt.

V. A szakosztály szervezete, igazgatása és ügykezelése.

11. §. A szakosztály szervezetét alkotják, ügyeit intézik és kezelik: a) a szakosztályi ülés; b) a szakosztályi elnökség; c) a szakosztályi előadó; d) a bizottságok.

VI. A szakosztályi ülés.

12. §. A szakosztály igazgatóságának élén a szakosztályi ülés áll. A szakosztály ülésein a tagok egyenlő jogokkal bírnak. A szakosztály évenkénti legalább két ülést tart és pedig egyet az év első, egyet az év második felében. Az ülések Kolozsvárt, avagy az egylet működési területén levő más helyen tartandók. Az ülést a szakosztályi elnök hívja össze, illetőleg a szakosztályi elnökség akadályoztatás és sürgős szükség esetén az egyleti elnök. A meghívó az egylet hivatalos közlönyében teendő közzé, legalább három nappal az ülés előtt. Öt tag kívánására az ülés összehívandó. Az ülésen a szakosztályi elnök, akadályoztatása esetén kor szerinti sorrendben az alelnökök valamelyike, ezek akadályoztatása esetén a jelenlevők közül felkiáltással választott tag elnököl. Az ülés határozatképes ha: elnökkel és előadóval együtt 5 (öt) tag van jelen. A gyűlés jegyzőkönyvét az elnök és előadó jegyző írják alá.

13. §. A szakosztályi ülés hatásköre és tárgyai. A szakosztályi ülés hatáskörébe tartozik a szakosztály összes ügyeinek, tevékenységének vezetése, irányítása; a szakosztály céljának és érdekeinek előmozdítása, közhasznú kezdeményezések, indítványok, beadott kérések feletti tanácskozás, azok elintézése. Egyszerűen határozás minden olyan szakkérdésben és ügyben, mely nincsen az igazgató-választmánynak fenntartva. Évenként tartandó első ülésein megállapítja az évi munkatervet. Költségeloirányzatot készít, amelyet jóváhagyás végett az igazgató-választmány elé terjeszt. Mult évi működéséről, szóló jelentését az év első, legkésőbb második havában, de mindenkor az egyleti közgyűlés előtt legalább három héttel az igazgató-választmány elé terjeszti. Utasítást ad az elnökség és tisztviselők részére. Gondoskodik a tisztviselők esetleges díjazásáról, illetve javaslatot tesz az igazgató-választmányának a tisztviselők javadalmazását illetőleg. A szakosztály ülésein minden érdeklődő egyleti tagnak megjelenési joga van. A szakosztály egyes esetekben tárgyalásaira nem egyleti tagokat is meghívhat

VII. Az elnökség.

14. §. Az elnökséget az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányának jelöli ki három évi időtartamra a szakosztály véleményének meghallgatása alapján.

15. §. Az elnökség hatáskörében tartozik: a szakosztály képviselése, az ülések összehívása, azokon a tanácskozás vezetése, a határozatok kimondása, azok végrehajtásáról való gondoskodás; ellenőrizni a tisztviselőket, felügyeletet gyakorol az igazgató-választmány által a szakosztályra bízott javak felett, ugyancsak az egész szakosztályi ügykezelés felett; az igazgató választmány által esetleg rendelkezésére bocsátott összegek utalványozása. A szakosztály nevében kiadott ügydarabokat elnök az előadóval együtt írja alá. Az elnököt akadályoztatása ese-

tén az alelnökök helyettesítik korszerinti sorrendben.

VIII. A szakosztályi előadó.

16. §. A szakosztály előadó-jegyzőjét az E. G. E. elnöke jelöli ki az egylet tagjai, meg tisztviselői közül a szakosztály véleményének meghallgatása alapján. Az előadó eselleges javadalmazását a szakosztály javaslatára az egylet igazgató-választmányának állapítja meg. Az előadó hatáskörébe tartozik: az ülés, valamint az elnökség rendelkezései szerint vezetni, illetve végrehajtani a szakosztály teendőit. Ő a szakosztály fogalmazó tisztviselője, a szakosztályi iroda főnöke. Ő osztja be és ellenőrzi az alája rendelt alkalmazottak működését felelősség terhe mellett. Előadója avagy jegyzője is a szakosztály üléseinek. Tájékoztatja a sajtót a szakosztály működéséről.

IX. Bizottságok.

17. §. A szakosztályi ülés adott esetekben, valamely kérdés tüzelesebb megvitatása, megvizsgálása vagy előkészítése céljából bizottságokat küldhet ki. Minden bizottságnak hivatalból tagjai: a szakosztályi elnök, alelnökök, előadó. A bizottságok javaslatai felett a szakosztályi ülés dönt. A bizottsági üléseket a bizottság elnöke hívja össze. A bizottságok ellenőrzése a szakosztályi elnök hatáskörébe tartozik.

X. Záróhatározat.

18. §. Az Erdélyi Gazdasági Egylet szakosztálya időtartamhoz nem kötött, hanem az egylet működési és fennállása ideje alatt folyton működő szervezet. A szakosztály részére, illetve kifejezetten a fejlesztésére esetleg adományozott összegek, illetve alapítványok, melyek az egyleti pénztárban őriztetnek és kezeltetnek, a szakosztály feloszlata esetén az egyletre szállnak.

19. §. A szakosztályt az igazgató-választmány feloszlathatja az esetben, ha jelen ügyrendben megjelölt célokat nem szolgálná, és az Erdélyi Gazdasági Egylet érdekeivel ellentétes irányu működést fejtene ki; ha jelen ügyrendet be nem tartaná. A feloszlatast kérheti a szakosztályi ülés, illetve elnökség, ha a tagok kétharmada a szakosztály feloszlatast kimondja, vagy ha a tagok részvételenése miatt ülések nem volnának tarthatók és emiatt eredményes működést nem tudna kifejteni.

(Folyt. köv.)

SZÖVETKEZÉS.

A krassószörényi gazdasági egylet közgyűlése.

Krassószörény vámege gazdasági egyesülete e hó 2-án tartotta évi rendes közgyűlését a vármegye-ház kistermében. Három évi szünetelés után ez volt a gazdasági egyesület első ténykedése. A közgyűlésen Nemoian Péter dr. prefektus elnököl, ki előbb román, majd magyar nyelven üdvözölte a megjelenteket, ismertette a gazdasági egyesület jelenlegi helyzetét és vagyoni állapotát.

Ezután a választmány és tisztikar megválasztása következett.

A választás után egy román nemzetiségű tag felszólalásában az egylet eddigi működését tette egyoldalú éles kritika tárgyává, amire több felszólalás következett a magyar nemzetiségű tagok részéről, sérelmezvén a végrehajtott választást, amelyből a magyar tagok, kik az egyesület

tagjainak túlnyomó részét teszik ki, kihagyatták. E felszólalások során utalás történt arra is, hogy az egyesület a megye mezőgazdaságának felvirágoztatásában állandóan nemzetiségre való tekintettel nélkül mindent felöllel fontos tevékenységet fejtett ki. Elnöklő prefektus a felszólalásokat azonban azon indoklással, hogy azok már elkövetkeztek nem vette tekintetbe, erre a jelenlévő magyar nemzetiségű tagok a gyűléstermet elhagyták.

A marostordavármegyei Földműves Szövetség legutóbbi választmányi ülésén a kiadásában megjelenő „Erdélyi barázda” szerkesztőségével újra Gáspár Józsefet a Földműves Szövetség elnökét bízta meg, vezérmentőként Orbán Balázst kérte fel, Dr. Arkossy Lajost a szerkesztői tisztségéről lemondott.

Törvények, rendeletek.

Az állatkivitelhez. A vámügyi vezérigazgatóság körrendeletben tudatta az egyes vámvitalokkal, hogy a kiszállítandó Marhatransportokkal a szükséges takarmány is exportálható. A kivihető takarmány mennyisége az exportálható marhák számától, az utvonál hosszától függ s kivitelük vám és illeték alá esik.

Az új vágási rendelet. A minisztertanács, tekintettel a felszaporodott állatállományra és a takarmányhiányra, a vágási szabályokat a következőkben módosította: közgyógyászatra levágható:

1. a pusztai ökrök és tehén, valamint a hat évnél idősebb mindkét nemű bivaly,
2. javított fajú négy évnél idősebb ökrök és tehén,
3. bármely fajú 1—6 hónapos bikaborjú; az úszók vágási tilalom alá esnek,
4. juh, kecske, bárány (kos) és gida; anyabárány vágása tilos,
5. sertés és malac,

Biztosítás.

A Gazdák Biztosító Intézete r. t. folyó hó 31-én d. e. 10 órakor Aradon az Aradmegyei Gazdasági Egylet székházában igazgatósági ülést tart.

(—) **A nem román biztosító intézetek folytathatják működésüket.** Ismeretes, hogy a nem román biztosító intézetek működését a kormány legutóbbi intézkedésével október 27-ig engedélyezte. Az érdekeltségek az engedély prolongálása tárgyában intervenáltak az illetékes helyen és most, mint megbízható forrásból értesülünk, eredményt értek el, mert a kormány a biztosító társaságok működési engedélyét megint meghosszabbította.

Egyleti élet.

Választmányi ülés.

A múltkorai számunkban közölt Erdélyi Gazdasági Egyleti választmányi ülésről szóló beszámoló kiegészítése képen közöljük, hogy a választmányi ülés végén **dr. Szentkirályi Ákos** igazgató-választmányi tag indítványt nyújtott be arra vonatkozólag, hogy az egyesület könyvtárának kiegészítése céljából bizassék meg az elnökség egy akció beindításával, amelynek során az egyesület a gazdaközönséghez forduljon, hogy a földös-

legessé vált és esetleg másutt el nem helyezhető szakkönyveket az egyesületnek ajánlják föl.

Az igazgató-választmány a benyújtott indítványt egyhangulag elfogadta.

Ennek alapján közöljük a következő felhívást.

Gazdatársak!

Bizonyára sok gazdatársunk került már olyan körülmények közé, vagy fog jutni abba a helyzetbe, hogy régi otthonát elhagyni, lakást cserélni, lakásában összehuzodni volt kénytelen avagy lesz kényszerítve. Ilyen esetben sok mindenféle kedves holmi elszállítása, elhelyezése nehézségekbe ütközik sőt lehetetlen jól tudjuk: gyeksünk, megszabadulni tőlük, padlásra kerülnek, elhanyagolnak. Ezen a révén — sajnos — sok értékes és érdekes könyvtől kellett és kell megválni.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet lehetővé akarja tenni tagjai és az egész gazdaközönség hasznára, hogy mezőgazdaság bármely ágát érdeklő, bármely nyelvű könyv, füzet, egyéb nyomtatvány avagy kézirat az elkallódástól megmentessék a jövő számára számára megőriztessék. Ezért felkéri igazgató-választmányának 1921. okt. hó 14-én tartott ülése határozata alapján valamennyi tagját, hogy tegye félre és juttassa az Erdélyi Gazdasági Egylet könyvtárának Cluj-Kolozsvár, Strada Andrei Muresan, Attila-utca 10 sz. könyvtárából mindazt (könyv, füzet, egyéb nyomtatvány, kézirat régi és új, bármely nyelvű) mit megtartani nem tud vagy nem akar. Célszerű, de nem okvetlenül szükséges az E. G. E. könyvtárának szánt könyvek stb. jegyzékét **előbb** beküldeni, ugyan csak a fent közölt címre. Az elnökség t. kéri az E. G. E. tagjait közöljék széles körben valamennyi ismerősükkel a szóban levő ügyet, mely az E. G. E. könyvtára útján az egész gazdaközönség közös ügye; országos fontosságú lévén, hogy az E. G. E. könyvtára mezőgazdaságunk múltjának, jelenének megismerése, jövőjének előkészítésére minél több, lehetőleg sok adattal, anyaggal rendelkezzen.

Az E. G. E. elnöksége felkéri a társlapokat és a többi hírlapokat és szaklapokat: közöljék gazda olvasóik érdekében az E. G. E. igazgató-választmányának, könyvtára érdekében hozott határozatát.

1921. október 14.

Az Elnökség.

Vegyes közlemények.

Földösszeíró-bizottságokat szerveznek. A pénzügyminiszterium az új adók beszédésével kapcsolatban földösszeíró bizottságok szervezését rendelte el. A bizottságok elnökeit a pénzügyigazgatóság delegálja, tagokul pedig az illetékes községi előjárókön kívül a járásbírók által javasolt tíz legtöbb adófizető közül lesznek ketten (egy rendes és egy póttag) kisorsolva. A bizottságok működésüket még e hóban megkezdik s feladatuk a következő: 1. Megállapítják a községben lévő földek megnevezését és analógia szerint csoportosítják azokat. 2. Megállapítják a fenti kategóriákon belül a föld minőségét, s a talajt, termény-értékére és a birtok fekvésére való tekintettel. 3. Ideiglenes értékelési tarifát készítenek, megjelölve hektáronként a közepes bérleti árat és a bérleti összeget, amely egyforma lesz az összes birtokokra, amelyek ugyanazon kategóriához tartoznak és ugyanazon minőségűek. 4.

Minden községben tulajdonosok szerint beosztják a birtokokat, különböző kategóriákba és minőségekbe, kizárólag a talaj termékenységének alapulvétele mellett. A bizottságok működésük befejeztével megállapító táblázataikat a községi előjáróságoknál kiügyesztik. Ez ellen mindenkinek 15 napon belül fellebezni lehet az illetékes pénzügyigazgatósághoz.

Az élőállat export nagy lendületet vett a jószág árak, különösen a hizott jószágoké állandóan emelkedik. A kolozsvári piacon a Banca Centrala exportált 1000 drb. hizott disznót a C. F. R. szerelvényével Cseh- és Németországba. Most tárgyal németországi cégekkel további nagy sertésszállításokról, ahol a vevők bocsátanak a bank rendelkezésére 3 mozdonyt és 300 vagont. A sertésárak nagy kvantumoknál, vidéken átvéve kilogrammonként 14—15—17 lei.

Szüret. Arad hegyalján október hó 1-én megkezdődött általános szüret a napokban már teljesen befejezést nyert. A szüret mennyiségileg közepesen, minőségileg azonban kitűnően sikerült. A kistermelők mustja klosterneuburgi mérő szerint 15—18 fokot, míg a nagytermelőké 17—22 fok cukortartalmat mutat. A nagy cukortartalom a borok kiváló minőségét biztosítja. A must iránt nemcsak az erdélyi, hanem a regámbeli kereskedők részéről is a szokottnál jóval élénkebb kereslet nyilvánul meg. A nagyarányú kereslet folytán a termelők meglehetősen tartózkodnak az eladásoktól, kedvezőbb árakat remélve. A must ára jelenleg 4—5 lei között váltakozik ab Arad.

(—) **Az állami gabonaexport.** Hosszas tárgyalások után legközelebb exportálják az első ezer vagyon gabonát, amit a dunamenti megyékből gyűjtöttek össze. A dunai megyék után a moldovai, majd az erdélyi részek fölsége kerül sorra. Erdélyből Szatmár, Bihar, Arad és Temes-Torontál megyék jöhetnek számításba, export szempontjából. A központi vásárló bizottság 15 milliót vett igénybe a Sindex-től, mellyel az állam a tranzakciót végezteti. A Sindex lejben fizeti a gabonát, viszont idegen valutában adja el. A devizákat az állam külföldi piacokon való lejárásra használja. Az így szerzett líoni valutából az állam kiegyenlíti a Sindex előlegeit s a különbözet az államnak marad. Most a kormány tagjai arról vitáznak, hogy a külföldi devizákkal a belügy, vagy a pénzügyminiszter operáljon-e? Ha a kormány tagjai egységes nézetre jutnak, aláírják az exportra vonatkozó minisztertanácsi jegyzőkönyvet.

Kolozsvári piac.

Marhavásár. E heti marhavásárt a bőséges felhajtás jellemezte, sertésben és marhában; míg ló és juh kevés volt; forgalom is jelentős volt, sertésben és marhában. A sertésvásár reggel igen magas árakkal indult, míg dél felé már az árak jelentékenyen estek.

Marhavásár: Bár bőséges felhajtás volt, prima állat alig volt látható; így az árak is e szerint mérlegelendők. Egy pár piros tarka 2 éves tulok 1800, egy pár fehér 2 éves tulok 1400 leun kelt el; gyenge, öreg sovány fehér tehén 800 leun kéretett el; öreg tarka borjastehén 1200 leun adatott el; közepes fehér borjus tehénért 1700 leun kértek 1¹/₂ éves gyenge úszóbivalbocs 400 leun vétetett; egy pár 2¹/₂ éves gyengébb fehér tulkot 1400 leun kértek; 4 drb. jó, fiatal 3¹/₂ éves bival tinó párja 3000 leun kelt el, 1 pár kisebb — 2 éves — 1600 leun, 1 pár jó bival ökrök 3700 leun; fehér tehén, borjas 1000 leun adatott el; egy pár jó fehér ökrök 4200 leun, egy pár jó bival tehén 4100 leun, jó kővér fehér tehén 1480 leun adatott el.

Lóvásár: Kevés felhajtással, kevés forgalommal; árak minőség szerint 700—2900 leu.

Sertésvásár: bőséges felhajtás, nagy forgalommal; árak: 4 drb. prima kővér disznó (300—350 kiló) 17.000 leun kelt el és kilóra 24 leun adatott tovább. 3¹/₂ hónapos félkővér malac 140,

4 drb félkövér sertést kilónként 13 leuen kértek; 5 hónapos süldők darabja 300 leun vásároltatott, 2 drb. (40 kilós) 6 hónapos jó süldő 950 leun, 2 drb. félkövér süldő (40—45 kilós 900 leun, 3 drb. félkövér (körülbelül 42—45—65 kilósok) 1550 leun vásároltatott; 1 sovány disznó (körülbelül 70 kiló) 900 leun kelt el; nagy kövér tarka disznó (körülbelül 180—190 kilós) kilóra 14 leuért vásároltatott. Átlag félkövér disznók kilója 10—11 leut, kövéreké 14—15 leut ért el.

Juhvásár: igen kis felhajtással, csekély forgalommal; juhárak: párja 150 leu.

Szénaára: 70—110 leu mm-ként.

Gabonapiac: közepesnél nagyobb behozatal mellett; gabonaárak: Buza 70—75 leu, tengeri 65 leu, árpa 58—90 leu, rozs 60—65 leu, kétszeres 62—65 leu, zab 25 leu, kendet 65 leu, paszuly 65 leu, volt nagyvékánként.

HIRDETÉSEK.

Aranyosegerbegy és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi november hó 6-án d. u. 3 órakor a szövetkezet helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, úgy a közgyűlés november hó 13-ik napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. 1919—20. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. 1919—20. évi zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. 1919—20. évi mérleg megállapítása. 4. 1919—20. évi tiszta jövedelemtől való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaloni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 355 üzletrészeinek száma pedig 392 volt; az év folyamán kilépett 15 tag 128 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Aranyosegerbegy, 1921. október hó 15-én.

Az igazgatóság.

Intézői állást keres 43 éves végzett gazdász, a gazdaság minden terén és szőlészetben elsőrangú erő, beszél magyar, német, szerb nyelven. Elvállal rossz jövedelmező birtok percentuális kezelésbe is. Cim a kiadóban. 3352

Az élesdi fogyasztási és értékesítő szövetkezet boltkezelőt keres. 10.000 L. óvadék szükséges. Bővebb felvilágosítást ad az igazgatóság. 3353

Megjelent

Erdély, Bánát, Körös és Máramaros vidéki

földreform törvény

magyar nyelven

az

Erdélyi Gazdasági Egylet kiadásában.

Ára 10 lei.

Az E. G. E. kiadásában megjelent gazdasági és jogi szempontból felülvizsgált szöveg egyedül hiteles magyar nyelvű fordítása e törvénynek és mint ilyen, minden gazda számára nélkülözhetetlen.

3344.

AZ ERDÉLYI GAZDA ZSEBNAPTÁRA

gyönyörű kiállításban, nagy terjedelemben, értékes és változatos tartalommal jelenik meg

az 1922 évre.

A szokásos naptári, csillagászati, névmutató stb. részeken kivül a gazdák nélkülözhetetlen tudnivalóinak egész tárháza lesz az Erdélyi Gazda Zsebnaptára, mely a következő részekre oszlik fel: 1. A földmívelésügyi miniszterium ügybeosztása. 2. A gazdasági egyesületek jegyzéke. 3. Szövetkezeti Intézmények ismertetése. 4. Növénytermelés gazdag tartalommal. 5. Állattenyésztés. 6. Takarmányozás. 7. Tejgazdaság. 8. Szőlészet, borászat. 9. Méhtenyésztés. 10. Mezőgazdasági számtartás kis-, közép- és nagybirtokosok számára. 11. Mezőgazdasági gépészet. 12. Gazdasági mértan, területköbmérter stb. kiszámítás. 13. Gyógynövény termelés. 14. Kertészet. 15. Földbirtok politika. 16. Az erdélyi vásárok időszertől jegyzéke. 17. Hasznos tudnivalók stb. stb.

A naptár, mely hivatalosan a „Köztelek” zsebnaptárát is pótolni, nélkülözhetetlen kézi könyve lesz gazdaközönségünknek. Ezért mint gazdasági szakönyv és vezérfonal, ott kell legyen minden falu minden szövetkezetének és magyar gazdacsaládjának asztalán egész esztendőben.

A naptárra előjegyzéseket elfogad az Erdélyi Gazda kiadóhivatala.

Az Erdélyi Gazda Zsebnaptára

a legjobb és legcélszerűbb hirdetési organum. Aki cégét gyártmányát, termelvényét ismertté akarja tenni, az hirdessen az Erdélyi Gazda Zsebnaptárában. A hirdetési árak a lehető legutányosabbak. 3338

Pásztortűz

szépirodalmi hetilap. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Kolozsvár, Király-u. 2. Előfizetési díj egész évre 160 Lei.

3292

KÖZGAZDASÁG

A közgazdasági élet minden ágára kiterjedő hetilap. — Szerkesztőség és kiadóhivatal, Kolozsvár, Király-u. 2. Előfizetési díj egész évre 105 Lei.

3290

Elsőrendű gar. gödör szerzésű géphajtó szinbórszijat

műszaki bórárakat stbt. legutányosabban szállít

Hann és Társa

Gép- és Műszaki Kereskedelmi R.-T.

a Wolfner Gyula és Társa budapesti gépszij- és műszaki gyárának képviselője és bizományi raktára.

Cluj (Kolozsvár), Strada Regina Mária (ezelőtt Deák Ferenc-utca) 11. szám.

3335

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. sz.

Alaptőkéje: 16.000.000

Tartalék tőke: 15.000.000

3303

Rigol ekét keresünk

két gépes Fowler rendszerhez bérbé. Cim MUDRA ALAJOS M., Vásárhely. 3351

Minden E. G. E. tag szerezzen egy új tagot az E. G. E.-nek.

Az „ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET”

könyvkiadó-vállalatában megjelent füzetek jegyzéke és árai:

	L. b.		L. b.
1. Réti János. A trágyáról, a trágyázásról és a trágyakezelésről szükséges tudnivalók —	5.—	38. Cserhádi Sándor. A gyomok kártékonyasága és az ellenük való védekezés —	5.—
2. Gáspár József. A kaszálók és legelők ápolása —	5.—	39. Papp Gergely. A szociálizmusról —	5.—
3. Virág Elek. A gazda mint sertéshizlaló —	5.—	42. Rázsó Imre. A legfontosabb szálak takarmány növények termesztése —	5.—
4. Tormay Béla. A borjúk fölneveléséről —	5.—	43. Ifakalvi. Szőlőművelésről —	5.—
5. Herényi Gothárd Sándor. A takarmányrépa —	5.—	45. Hadvíg Albert. Tanácsadó fiatal gazdák számára —	10.—
6. Hauer Géza. A fejőstehénről —	5.—	46. L'Hullier István. A káposzta-félék termesztése a szántóföldön —	5.—
7. Henschl Árpád. A szántás-vetésről —	5.—	47. Dr. Balntner Ferenc. A mezőgazd. szeszgyárak jövedelmezősége, berendezése, üzeme, gyümölcsfák-telepítés —	5.—
8. Jakab László. Utmutató az állati ragadós betegségek elleni védekezésben —	10.—	49. Dr. Cséser Lajos. Magyar komló termesztés —	5.—
9. Domokos Kálmán. Az építkező gazda —	5.—	50. Cserhádi Sándor. A gabona-félék termesztése —	5.—
10. Ruisz Gyula. A kukorica mivéléséről —	5.—	53. Dr. Barna Balázs. A gyümölcsfák fontosabb ellenségei és betegségei —	10.—
15. Czajlik István. Csikónevelés —	5.—	54. Dr. Péter Béla. Rövid utmutató a vadontermő gyógynövények gyűjtésére —	10.—
16. K. Vörös Sándor. A dohánytermeléséről —	5.—	55. Jászberényi András és Szász Ferenc. Tejgazdaság, tejtermelés, tejkezelés. 20 képpel —	10.—
17. Ásványi Lajos. A vörös lóhere termesztéséről —	5.—	56. Dr. Cséser Lajos. Kalauz a falusi gazdasági társadalomtudományban. Képekkel. —	10.—
19. Herényi Gothárd Sándor. A nyers takarmányok eltevése különös tekintettel a zombolyal kazalra —	5.—	57. Szász Ferenc. Tejgazdaság. Sajtkészítés. 16 képpel —	15.—
20. K. Vörös Sándor. A gazdaságok berendezéséről —	5.—	58. Jászberényi András. Tejgazdaság, vajkészítés. 17 képpel —	15.—
21. Marc Ferenc. A kosárfűz termesztése —	5.—	59. Cséser Gyula. Az utak és terek fásítása. 14 képpel —	10.—
22. Kovácsy Béla. Házi állataink takarmányozása —	10.—		
23. Grassell Miklós. A len- és kendertermeléséről és áztatásáról —	5.—		
26. Gáspár József, Méhtenyésztés —	5.—		
28. Nemes István. Talajjavítás lecsapolással —	5.—		
30. Nemes István. Az öntözés —	5.—		
32. Szócs Mihály. Jégkár ellen való biztosítás és a károk becslése —	5.—		
36. Jakab László. Utmutató házi állataink egészségének gondozására —	10.—		